

Tisková zpráva

Občané o ústavních pravomocích prezidenta – březen 2018

- ⊙ Většina veřejnosti (61 % dotázaných) se přiklání k tomu, že současný rozsah pravomocí českého prezidenta by měl zůstat zachován.
- ⊙ V české společnosti převládá názor (49 % dotázaných), že prezident by měl mít pravomoc samostatně rozhodnout o udělení amnestie, milosti či zmírnění trestu odsouzeným osobám a propůjčovat a udělovat státní vyznamenání.
- ⊙ Téměř tři čtvrtiny (73 %) dotázaných uvedly, že prezident by měl mít pravomoc rozpustit Poslaneckou sněmovnu a vypsát nové volby pouze ve výjimečných případech vymezených Ústavou.
- ⊙ Prezident ČR by měl mít právo odmítnout parlamentem přijatý zákon (tzv. právo veta), ale parlament by měl mít možnost toto veto přehlasovat početnější většinou, uvedla polovina respondentů.

Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

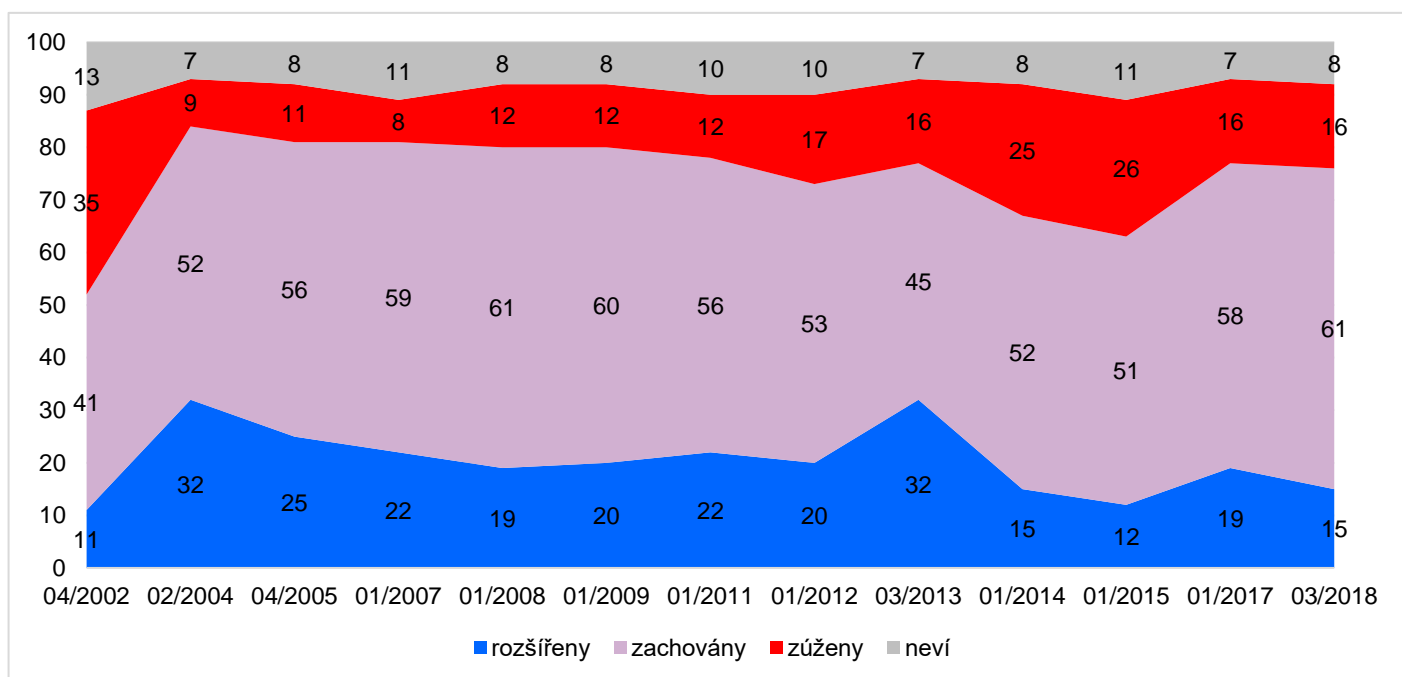

V březnovém šetření Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i. zjišťovalo, jaký je postoj občanů k ústavním pravomocím prezidenta republiky. Tématem otázek byl jak obecný názor na rozsah ústavních pravomocí prezidenta, tak názory na některé konkrétní pravomoci, jakými jsou udělování amnestie či milosti nebo zmírňování trestu, zastavování soudního řízení, jmenování a odvolávání rektorů a jmenování profesorů, propůjčování a udělování státních vyznamenání, rozpuštění Poslanecké sněmovny, používání práva veta, jmenování bankovní rady České národní banky a jmenování soudců Ústavního soudu.

Nejprve jsme se obecně zajímali o to, jaký by měl být podle české veřejnosti rozsah pravomocí českého prezidenta. Jak ukazuje graf 1, v české veřejnosti je nejsilněji zastoupen názor, že stávající pravomoci prezidenta republiky mají být zachovány (61 %). Shodně zhruba jedna sedmina české veřejnosti uvádí, že by pravomoci prezidenta měly být rozšířeny (15 %), i opačný názor, tedy že by měly být zúženy (16 %). Necelá desetina oslovených (8 %) se k položené otázce neuměla vyjádřit a zvolila možnost „nevím“.

V české společnosti dlouhodobě převládá názor, že stávající pravomoci českého prezidenta by měly zůstat zachovány. Oproti minulému šetření z ledna 2017 se tento podíl statisticky významně nezměnil, celkově však patří k vůbec nejvyšším za celé sledované období (od dubna 2002), přičemž srovnatelné hodnoty zastánců zachování stávajících pravomocí prezidenta republiky byly zjištěny v letech 2007 až 2009. V porovnání se situací v lednu loňského roku ale vidíme mírný pokles těch, kteří si přejí rozšíření pravomocí prezidenta (o 4 procentní body).

Graf 1: Pravomoci prezidenta by měly být...¹ (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Názor, že stávající pravomoci prezidenta by měly být rozšířeny, vyjadřovali častěji dotázaní starší 60 let, důchodci, respondenti označující životní úroveň své domácnosti jako špatnou, lidé, kteří se sami zařadili jednoznačně na levou stranu politického spektra, a potenciální voliči KSČM a SPD. Zúžení pravomocí prezidenta by častěji uvítali respondenti, kteří uvedli, že by ve volbách do Poslanecké sněmovny dali svůj hlas ODS, KDU-ČSL, TOP 09 či Pirátům, ti, kteří se sami na škále levice-pravice přiklonili jednoznačně k pravici a mladí lidé ve věku 20 až 29 let. Názory respondentů na pravomoci prezidenta se také velmi výrazně lišily podle důvěry k prezidentovi. Ti, kdo mu důvěřují, jsou častěji pro rozšíření (23 %) nebo zachování (65 %) současných pravomocí, než pro jejich zúžení (6 %), zatímco u skupiny nedůvěřujících je pro zúžení pravomocí prezidenta 27 %, pro zachování 59 % a pro rozšíření pouze 7 %.

Tabulka 1: Prezident má mít pravomoc ...² (v %)

a) udělit amnestii, milost či zmírnit trest odsouzeným

	únor 2004	leden 2012	březen 2013	leden 2014	leden 2015	leden 2017	březen 2018
ano, ale jen se souhlasem jiné politické instituce	43	41	53	46	44	38	42
ano, samostatně	46	44	23	34	38	50	49
ne	9	10	20	17	15	8	7

¹ Otázka: „Myslíte si, že by měly být pravomoci prezidenta rozšířeny, zúženy, nebo by měly zůstat tak, jak je tomu nyní?“

² Otázka: „Domníváte se, že prezident ČR má mít pravomoc: a) udělit amnestii, milost či zmírnit trest odsouzeným osobám, c) zastavit soudní řízení proti obviněným g) jmenovat a odvolávat rektory veřejných vysokých škol a jmenovat profesory, h) propůjčovat a udělovat státní vyznamenání?“ Varianty odpovědí: ano, samostatně; ano, ale jen se souhlasem jiné politické instituce; ne; neví.

b) zastavit soudní řízení proti obviněným

	únor 2004	leden 2012	březen 2013	leden 2014	leden 2015	leden 2017	březen 2018
ano, ale jen se souhlasem jiné politické instituce	33	39	39	37	43	38	41
ano, samostatně	22	25	16	22	21	25	25
ne	38	29	41	36	31	29	28

c) jmenovat a odvolávat rektory veřejných vysokých škol a jmenovat profesory

	leden 2015	leden 2017	březen 2018
ano, ale jen se souhlasem jiné politické instituce	45	41	44
ano, samostatně	25	28	32
ne	21	21	16

d) propůjčovat a udělovat státní vyznamenání

	leden 2015	leden 2017	březen 2018
ano, ale jen se souhlasem jiné politické instituce	41	34	33
ano, samostatně	53	58	62
ne	3	4	3

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Necelá polovina českých občanů (49 %) si myslí, že by český prezident měl mít pravomoc udělit amnestii, milost či zmírnit trest odsouzeným osobám, a to samostatně, další přibližně dvě pětiny dotázaných (42 %) vyjádřily názor, že prezident by měl mít pravomoc udělit amnestii, milost či zmírnit trest odsouzeným osobám se souhlasem jiné politické instituce. Pouze necelá desetina (7 %) uvedla, že udělení amnestie, milosti a zmírnění trestu odsouzeným osobám vůbec nemá být v pravomoci prezidenta.

V porovnání s minulým šetřením z ledna 2017 mírně posílil názor, že by český prezident měl mít tuto pravomoc, ale pouze se souhlasem jiné politické instituce (nárůst o 4 procentní body). I přesto však přesvědčení, že tuto pravomoc by měl mít prezident možnost vykonávat zcela bez omezení, zůstává jedno z nejvyšších, když srovnatelného výsledku bylo dosaženo ještě v letech 2004 a 2017.

Více než dvě pětiny české veřejnosti (41 %) uvedly, že prezident by měl mít pravomoc zastavit soudní řízení proti obviněným, ale jen se souhlasem jiné politické instituce, další čtvrtina (25 %) občanů si myslí, že by měl mít pravomoc o této věci rozhodnout zcela samostatně. Názor, že zastavení soudního řízení vůbec nemá být v pravomoci prezidenta, zastává v současnosti více než čtvrtina (28 %) občanů.

Stejně jako v letech 2012, 2015 a 2017 převládá u české veřejnosti názor, že prezident by měl mít pravomoc zastavit soudní řízení proti obviněným, a to se souhlasem jiné politické instituce.

Ve výzkumu jsme se dále zajímali o to, zda by podle české veřejnosti měl mít český prezident pravomoc jmenovat a odvolávat rektory veřejných vysokých škol a jmenovat profesory. Téměř třetina občanů (32 %) se domnívá, že by prezident měl mít pravomoc samostatně jmenovat a odvolávat rektory veřejných vysokých škol a jmenovat profesory, více než dvě pětiny (44 %) si myslí, že by tak měl činit pouze se souhlasem jiné politické instituce, a přibližně sedmina oslovených (16 %) vyjádřila názor, že by to vůbec nemělo být pravomocí českého prezidenta.

V porovnání se šetřením z ledna 2017 mírně posílil názor, že prezident by měl mít pravomoc jmenovat a odvolávat rektory veřejných vysokých škol a jmenovat profesory zcela samostatně (nárůst o 4 procentní body) a naopak poklesl podíl těch, podle kterých by tuto pravomoc český prezident neměl mít vůbec (pokles o 5 procentních bodů).

S tím, aby prezident zcela samostatně propůjčoval a uděloval státní vyznamenání, souhlasí více než tři pětiny českých občanů (62 %), třetina (33 %) si myslí, že by tak měl činit pouze se souhlasem jiné politické instituce. Pouze 3 % respondentů vyjádřila názor, že propůjčování a udělování státních vyznamenání nemá být v pravomoci prezidenta ČR.

V porovnání se šetřením z ledna 2017 mírně přibylo (o 4 procentní body) těch, kteří souhlasí s tím, aby tuto pravomoc měl prezident zcela samostatně. Při srovnání s výzkum realizovaným v lednu 2015 je tento nárůst ještě výraznější (o 9 procentních bodů) a naopak vidíme pokles podílu těch, kteří by výkon této pravomoci podřídili souhlasem další politické instituce (o 8 procentních bodů).

K tomu, aby měl prezident většinu sledovaných pravomocí zcela ve svých rukou a mohl tedy o nich rozhodovat samostatně, se častěji přiklonili lidé starší 60 let, důchodci, respondenti, kteří se na škále politické orientace zařadili nalevo, potenciální voliči KSČM a SPD a dotázaní, kteří prezidentovi vyjadřují důvěru.

V březnovém výzkumu jsme se dále zaměřili na pravomoci prezidenta ve vztahu k Poslanecké sněmovně, České národní bance a Ústavnímu soudu.

Tabulka 2: Pravomoc prezidenta rozpustit Poslaneckou sněmovnu a vypsat nové volby³ (v %)

	04/2002	04/2005	01/2007	01/2008	01/2011	01/2012	03/2013	01/2014	01/2015	01/2017	03/2018
ve výjimečných případech daných Ústavou	72	63	69	74	66	66	69	72	70	71	73
kdykoli sám rozhodne, že to vyžaduje politická situace	7	18	14	12	17	18	16	14	12	10	12
nikdy	7	8	7	4	7	7	7	9	8	8	5

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Téměř tři čtvrtiny českých občanů (73 %) si přeje, aby pravomoc rozpustit Poslaneckou sněmovnu a vyhlásit nové volby byla vyhrazena jen pro výjimečné případy dané Ústavou, více než desetina (12 %) by prezidentovi dovolila použít ji kdykoli podle svého uvážení. Pouze každý dvacátý respondent (5 %) uvedl, že je zcela proti existenci této pravomoci. V porovnání s posledním výzkumem realizovaným v lednu 2017 nedošlo v názorech české veřejnosti na tuto pravomoc k žádnému výraznějšímu posunu a od roku 2014 tak zůstává rozložení názorů českých občanů na tuto otázku více méně stabilní.

Dotázaní se středním vzděláním s maturitou nebo vzděláním vysokoškolským, dobrou životní úrovní, hlásící se na škále politické orientace jednoznačně k pravici a nedůvěřující současnému prezidentovi častěji vyslovili názor, že prezident má mít možnost tuto pravomoc využívat jen ve výjimečných případech vymezených Ústavou.

Lidé starší 60 let, důchodci, dotázaní řadící se na škále levice-pravice jednoznačně nalevo, potenciální voliči KSČM a ANO a ti, kteří podle svých slov mají důvěru k prezidentovi, si častěji myslí, že by měl mít prezident takovou pravomoc, kdykoli sám rozhodne, že to vyžaduje politická situace.

Tabulka 3: Pravomoc prezidenta zamítnout parlamentem přijatý zákon⁴ (v %)

³ Otázka: „Za jakých okolností má mít prezident pravomoc rozpustit Poslaneckou sněmovnu a vypsat nové volby? Nikdy, jen ve výjimečných případech vymezených Ústavou, nebo kdykoli sám rozhodne, že to vyžaduje?“

	04/ 2002	04/ 2005*	01/ 2007	01/ 2008	01/ 2011	01/ 2012	01/ 2013	01/ 2014	01/ 2015	01/ 2017	03/ 2018
ano, s možností přehlasování parlamentem	50	43	46	44	43	41	43	50	48	50	50
ano, s konečnou platností	15	27	25	28	31	35	40	26	29	29	29
ne, nemá mít tuto pravomoc	14	17	16	16	13	14	9	15	12	10	12

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví“.

* Do dubna 2005 bylo znění otázky následující: „Má mít prezident pravomoc odmítnout parlamentem přijatý zákon (tzv. právo veta)? Ano, s konečnou platností, ano, ale parlament by měl mít možnost toto veto přehlasovat početnější většinou, nebo ne?“

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 3 se týká pravomoci prezidenta zamítnout zákon přijatý parlamentem, tj. uplatnit právo veta. Pro aktuálně platnou ústavní možnost prezidenta vetovat zákon, o němž znovu hlasuje a může jej proti vetu prezidenta potvrdit Poslanecká sněmovna, se vyslovila polovina dotázaných (50 %). Alternativnímu řešení, že by prezident mohl vetovat zákony s konečnou platností, je otevřena více než čtvrtina českých občanů (29 %). Pouze více než desetina (12 %) respondentů pak vyjádřila názor, že odmítnutí parlamentem přijatého zákona (tzv. právo veta) by vůbec nemělo být v pravomoci prezidenta.

V porovnání s výzkumem realizovaným v lednu 2017 nedošlo k žádné statisticky významné změně. V letech 2007 až 2013 v české společnosti postupně sílil názor, že prezident by měl mít možnost přijatý zákon vetovat s konečnou platností, v šetření z roku 2014 došlo ale k obratu a podíl zastánců tohoto názoru se vrátil na úroveň z roku 2007. V současné době zastává tento názor o 11 procentních bodů méně občanů než v roce 2013. Naopak názor, že prezident by měl mít možnost odmítnout zákon přijatý parlamentem, ale parlament by měl mít možnost toto veto přehlasovat početnější většinou, vyjadřuje v současnosti více lidí než v letech 2005 až 2013. Rozložení názorů veřejnosti na tuto otázku zůstává od roku 2015 v podstatě stabilní.

Respondenti, kteří se sami zařadili na pravý okraj politického spektra, voliči Pirátů a ti, kteří prezidentovi rozhodně nedůvěřují, častěji vyjadřovali názor, že prezident by vůbec neměl mít pravomoc odmítnout parlamentem přijatý zákon.

Názor, že by prezident měl mít právo veta, ale parlament by zároveň měl mít možnost toto veto přehlasovat početnější většinou, častěji uváděli respondenti se vzděláním středním s maturitou nebo vysokoškolským, lidé označující svoji životní úroveň jako dobrou, potenciální voliči TOP 09, dotázaní zajímající se o politiku, řadící se na škále politické orientace k pravému středu a rozhodně nedůvěřující současnému prezidentovi.

Lidé se středním vzděláním bez maturity a vyučení, řadící se sami jednoznačně k levici a ti, kteří by podle svých slov ve volbách odevzdali svůj hlas KSČM, se častěji domnívali, že prezident by měl mít pravomoc odmítnout parlamentem přijatý zákon, a to s konečnou platností. Stejný názor častěji zastávají také lidé, kteří v našem šetření vyjádřili prezidentovi svoji důvěru.

Pouze o málo více než desetina českých občanů (13 %) se domnívá, že by prezident měl mít právo jmenovat všechny členy i guvernéra České národní banky pouze na základě vlastního uvážení. Srovnatelný podíl respondentů (10 %) vyslovil názor, že jmenování členů bankovní rady by vůbec nemělo být v pravomoci prezidenta. Téměř dvě pětiny dotázaných občanů (38 %) uvedly, že prezident by měl mít pravomoc jmenovat členy bankovní rady na základě svého vlastního uvážení a guvernéra ČNB se souhlasem předsedy vlády. Podle přibližně pětiny respondentů (19 %) má prezident jmenovat pouze část členů bankovní rady ČNB (například třetinu, zbytek by byl jmenován jinými ústavními činiteli).

⁴ Otázka: „Má mít prezident pravomoc odmítnout parlamentem přijatý zákon (tzv. právo veta)? Ano, s konečnou platností; ano, ale parlament by měl mít možnost toto veto přehlasovat početnější většinou; ne, prezident nemá mít tuto pravomoc?“

Tabulka 4: Role prezidenta při jmenování členů bankovní rady ČNB⁵ (v %)

	04/ 2002	01/ 2012	03/ 2013	01/ 2014	01/ 2015	01/ 2017	03/ 2018
má jmenovat členy rady, ale guvernéra se souhlasem předsedy vlády	36	38	43	35	40	40	38
má jmenovat pouze část členů rady	19	21	19	23	23	20	19
má jmenovat členy rady i guvernéra dle vlastního uvážení	6	10	14	10	10	10	13
nemá jmenovat členy rady	13	11	8	13	10	11	10

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví.“

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V porovnání se situací v lednu 2017 se rozložení názorů české veřejnosti na tuto otázku významně nezměnilo a celkově je po celou dobu sledování poměrně stabilní.

Názor, že prezident vůbec nemá jmenovat členy bankovní rady, se častěji objevoval u respondentů ve věku 20 až 29 let, dotázaných řadících se jednoznačně do pravé části politického spektra a lidí, kteří současnému prezidentovi rozhodně nedůvěřují. Oslovení považující životní úroveň své domácnosti za špatnou, ti, kdo sami sebe na škále levice-pravice situují jednoznačně nalevo, dotázaní rozhodně důvěřující současnému prezidentovi, a potenciální voliči KSČM a ANO naopak častěji vyjadřovali názor, že prezident má jmenovat všechny členy i guvernéra na základě vlastního uvážení. Dotázaní starší 60 let, důchodci, lidé se středním vzděláním s maturitou nebo vysokoškolským a důvěřující současnému prezidentovi se častěji přiklonili k tomu, že prezident má jmenovat členy bankovní rady na základě svého uvážení a guvernéra ČNB se souhlasem předsedy vlády.

Tabulka 5: Role prezidenta při jmenování soudců Ústavního soudu⁶ (v %)

	04/ 2002	04/ 2005	01/ 2007	01/ 2008	01/ 2011	01/ 2012	03/ 2013	01/ 2014	01/ 2015	01/ 2017	03/ 2018
má jmenovat všechny soudce se souhlasem jiného ústavního činitele	44	36	34	33	37	39	41	41	44	42	42
má jmenovat pouze část soudců, zbytek jiní činitelé	17	22	24	25	22	22	24	26	25	20	20
má jmenovat všechny soudce sám	10	19	16	13	15	13	16	12	10	15	15
nemá jmenovat soudce ÚS	8	8	8	8	8	9	6	8	9	7	7

Pozn.: Dopočet do 100 % ve sloupcích tvoří odpovědi „neví.“

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 15. 3. 2018, 1061 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Poslední tabulka se zabývá prezidentskou pravomocí jmenovat soudce Ústavního soudu. 42 % českých občanů upřednostňuje podmíněně jmenování soudců souhlasem jiného ústavního činitele, pětina populace (20 %) by si přála, aby prezident sám jmenoval jen část ústavních soudců, a konečně 15 % dotázaných by bylo pro systém, kdy prezident jmenuje všechny soudce sám pouze na základě vlastního uvážení. Proti pravomoci prezidenta jmenovat soudce ÚS se v aktuálním měření postavilo 7 % respondentů.

⁵ Otázka: „Jak má podle Vás prezident jmenovat členy bankovní rady České národní banky? Má jmenovat všechny členy i guvernéra na základě vlastního uvážení, má jmenovat členy bankovní rady na základě svého uvážení a guvernéra ČNB se souhlasem předsedy vlády, má jmenovat pouze část členů (např. třetinu, zbytek by byl jmenován jinými ústavními činiteli), nemá jmenovat členy bankovní rady.“

⁶ Otázka: „Jak má podle Vás prezident jmenovat soudce Ústavního soudu? Má jmenovat všechny ústavní soudce na základě vlastního uvážení, má jmenovat všechny ústavní soudce se souhlasem některého z vysokých ústavních činitelů (např. premiéra nebo předsedy některé z komor parlamentu), má jmenovat pouze část ústavních soudců, např. třetinu, zbytek by byl jmenován jinými ústavními činiteli, nebo nemá jmenovat soudce ústavního soudu?“

V porovnání s rokem 2017 se rozložení názorů veřejnosti na tuto otázku nijak nezměnilo a podobně jako v případě předchozí otázky zůstává dlouhodobě poměrně stabilní.

Dotázaní, kteří současnému prezidentovi rozhodně nedůvěřují, častěji vyjádřili názor, že prezident by neměl mít pravomoc jmenovat soudce Ústavního soudu. Naopak respondenti starší 60 let, lidé se základním a středním vzděláním bez maturity nebo vyučení, dotázaní deklarující špatnou životní úroveň vlastní domácnosti, lidé, kteří se sami zařazují jednoznačně k levici a ve volbách by podpořili ANO či SPD a ti, kdo prezidentovi rozhodně důvěřují, častěji uváděli, že prezident by měl jmenovat všechny soudce Ústavního soudu na základě vlastního uvážení. Pro to, aby prezident jmenoval pouze část ústavních soudců, se častěji vyslovili respondenti s vysokoškolským vzděláním, řadící se jednoznačně na pravou stranu politického spektra, dotázaní, kteří současnému prezidentovi rozhodně nedůvěřují, a voliči ODS. Názor, že prezident má jmenovat ústavní soudce se souhlasem některého z vysokých ústavních činitelů, se častěji objevoval u lidí se středním vzděláním s maturitou.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v18-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. - 15. 3. 2018</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1061</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>230</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem- kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.7, PI.12, PI.13, PI.14, PI.16, PI.17</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pi180413b</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>13. dubna 2018</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
